

návrh významně zasahuje do práva exekutora na úhradu jeho nákladů exekuce. Vzhledem k předchozím výrokům Ústavního soudu nepochybujeme o tom, že budeme úspěšní," upřesňuje Jan Mlynářčík.

Exekutorská komora ČR se již také dříve vymezila proti retroaktivním účinkům novely dříve zahájených exekucí.

Podle schválené novely budou zastavovány i nyníjší šetřitelé a starší marné exekuce, a to již od roku 2023, tedy rok po předpokládané účinnosti novely.

Každopádně povedou schválená ustanovení k dalším a vyšším výdajům spojeným s vymáháním práva, a to nejen u soudních exekutorů, ale u všech účastníků řízení.

EXEKUCE • EXEKUCE • EXEKUCE • EXEKUCE • EXEKUCE • EXEKUCE

REAKCE EK ČR K EXEKUCÍM OBYVATEL ZASAŽENÝCH TORNÁDEM

V MÉDIÍCH SE V POSLEDNÍCH DNECH OBJEVUJÍ INFORMACE, ŽE JSOU V EXEKUCÍCH STOVKY LIDÍ A DOMÁCNOSTÍ, KTERÉ POSTIHLO TORNÁDO NA MORAVĚ. NELZE VYLOUČIT, ŽE SE TATO PŘÍRODNÍ KATASTROFA DOTKLA I LIDÍ V EXEKUCÍCH, ALE ÚDAJE O JEJICH SKUTEČNÉM POČTU NELZE OVĚŘIT.

TEXT: EK

Zatím žádný takový případ nebyl zaznamenán. Nicméně současná právní úprava na podobné situace pamatuje, například návrhem na odklad, anebo návrhem na zastavení exekuce. Navíc pokud jde například o výplatu pojistného na úhradu vzniklých škod, takové plnění postihnout exekutor ani nemůže. Podobné to bude i u ostatních forem pomoci, ať už finanční nebo materiální. Exekutorská

komora ČR je přesvědčena, že tato mimořádná situace bude v rozhodování soudních exekutorů řádně zohledněna. V tomto duchu vydala Komora vydala doporučení pro soudní exekutory. Exekutorská komora ČR v současné době organizuje mezi soudními exekutory finanční pomoc pro obyvatele oblastí postižených tornádem. Tato pomoc bude odeslána v nejbližší době k těm nejpotřebnějším.

**Mimořádná
situace
bude v roz-
hodování
exekutorů
zohledněna**

NAŠE ANKETA • NAŠE ANKETA • NAŠE ANKETA

Zákon o veřejných dražbách

V červnu loňského roku vláda schválila návrh nového zákona o veřejných dražbách. Po dvaceti jedna letech platnosti zákona č. 26/2000 Sb. o veřejných dražbách je tu návrh zákona, který by měl stávající zákon nahradit. Díky němu by mělo dojít k zásadní koncepční změně ve způsobu nabývání vlastnictví. V současné době je návrh nového zákona již řadu měsíců v Poslanecké sněmovně a čeká na projednání a schválení. V této souvislosti jsme se vybraných dražebníků zeptali: „Co od nového zákona očekáváte?“ Tady jsou jejich odpovědi:

**Josef Machů, dražebník a licitátor,
PROKONZULTA, a.s.:**

„Od nového zákona očekáváme „zmodernizování“. Zákon o veřejných dražbách je po těch jednadvaceti letech již značně „zastaralý“ a od té doby, kdy začal platit, se mnohé změnilo, a nejen technologie postoupily kupředu. Nejpatrnější je tento moderní trend v oblasti elektronických dražeb a e-aukcí. Ty ostatně zákon o dražbách nezná vůbec a v dnešní době jsou využívány ve větší míře než klasické dražby. Ukazuje se, že elektronická forma zpeněžení, kdy o sobě jednotliví účastníci nevědí, omezují možnosti pletichaření a domlouvání se. V novém zákoně o dražbách by mělo dojít ke změně ve způsobu nabývání vlast-

nictví, tedy že nabytí vlastnictví k předmětu dražby vydražitelem by se dělo nejenom na základě kupní smlouvy, ale i jiných typů smluv (dnes se nabývá vlastnictví v dražbě přiklepem licitátora). Pokud je mi známo, tak v novém zákoně se má změnit výše dražební jistoty, která může být nově maximálně tři miliony korun a při zmaření hradí ten, kdo dražbu zmaří, odměnu a náklady dražby jen do výše dražební jistoty. Dnes může být dražební jistota vyšší, a to až 30 % z nejnižšího podání, maximálně však 1,5 milionu Kč z částky pět milionů Kč navýšené o 10 % z částky přesahující pět milionů Kč. Při velkých dražbách by zrovna tohle mohlo být problémem a může navádět k opakovanému maření. Diskutabilní je

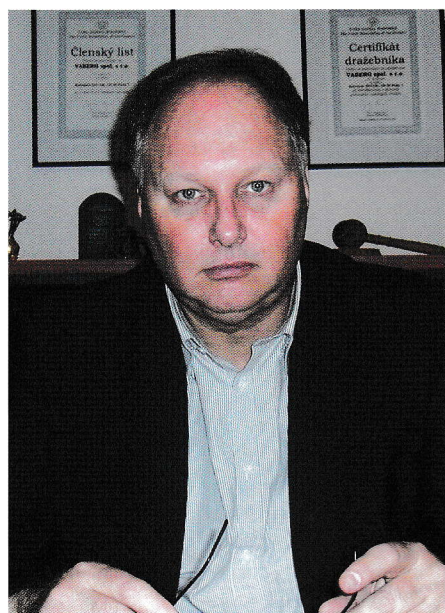
návrh, aby minimální příhoz nesměl být nižší, než 5 % vyvolávací ceny a také to, že nejnižší podání nesmí být pod dvě třetiny ceny obvyklé (dnes u dobrovolných dražeb není stanoveno). Žaloba na neplatnost dražby se bude moci podat až do jednoho roku od konání dražby (dnes do tří měsíců od konání dražby). Jako neefektivní se nám jeví nově vzniklé náklady dražebníků

v souvislosti se zřízením a provozováním dalšího informačního systému veřejné správy Centrální evidence dražeb. Abychom s tímto systémem mohli komunikovat, budeme si muset opatřit nové informační technologie, a přitom obdobný systém existuje ke spokojenosti dražebníků již 21 let u České pošty, s. p. – Centrální adresa. Negativně by se mohla projevit chystaná změna doby zveřejnění dražební vyhlášky na pouhých 15 dnů, tedy poloviny současné lhůty. Pokud by k této změně skutečně došlo, tak se zájemci nebudou mít možnost dostatečně s předstihem seznámit s předmětem dražby. Návrh zákona nebude rozlišovat navrhovatele dražeb, kteří jsou skutečnými vlastníky a ty, kteří mají oprávnění zpeněžit předmět dražby (například insolvenční správci). Až čas ukáže, zda opravdu dojde ke zjednodušení a zrychlení dražebního procesu a ke snížení nákladů na provedení dražby a k nastavení pravidel pro aukce a dražby, jak slibuje paní ministryně pro místní rozvoj.“

JUDr. Miloslav Oliva,
prezident České asociace dražebníků:

„Snahou nového zákona o veřejných dražbách, jako vládního návrhu, je podstatným způsobem zjednodušit přípravu a provedení dražby, a to především dražby na návrh osoby, která je oprávněna předmět dražby převést, nebo osoba, která je oprávněna předmět dražby zpeněžit ve veřejné dražbě. Z tohoto důvodu je proto snahou předkladatele změnit režim živností, kdy dosavadní koncesovaná živnost „Provádění veřejných dražeb – dobrovolných, – nedobrovolných“ bude upravena tak, že provádění dobrovolných dražeb se přesune do mírnějšího režimu vázané živnosti pod názvem „Provádění veřejných dražeb s výjimkou dražeb nucených“. V přísnějším režimu koncese pak zůstanou původní takzvané nedobrovolné dražby, které jsou nově nazývány dražbami nucenými. Název koncesované živnosti bude znít „Provádění nucených dražeb“. Zároveň dojde ke zrušení současné živnosti „Provádění dobrovolných dražeb movitých věcí podle zákona o veřejných dražbách“, kdy realizace těchto dražeb bude nově spadat pod „Provádění veřejných

dražeb s výjimkou dražeb nucených“. Z hlediska požadavků na odbornou způsobilost by došlo k mírným úpravám, kdy se u žadatelů o výkon dražeb mimo dražeb nucených zmírňují požadavky na počet let dosažené praxe.

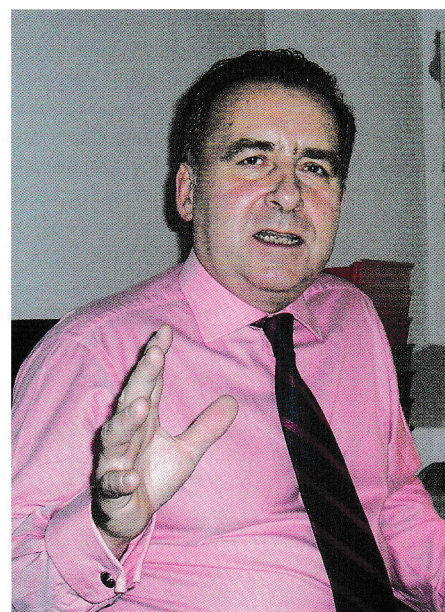
Nový zákon o veřejných dražbách přichází i s novou koncepcí veřejné dražby, která vychází z obecného ustanovení § 1771 občanského zákoníku, kde je obecně dražba definována jako zvláštní způsob uzavření smlouvy. Za současné právní úpravy se vlastnické právo v dražbě nabývá originálním způsobem a dražený majetek na vydražitele přechází zvláštní skutečností, kterou je udělení příklepu licitátorem. Z důvodu přechodu vlastnického práva má veřejná dražba v současnosti v daňových zákonech několik specifických ustanovení, která řeší okamžik uskutečnění zdanitelného plnění, či okamžik, do kdy je poplatník povinen podat daňové přiznání. Vzhledem k tomu, že nový zákon o veřejných dražbách opouští koncepci přechodu vlastnického práva a veřejná dražba by měla být nově definována jako zvláštní způsob uzavření smlouvy, promítá se tato změna i do souvisejících daňových zákonů. Nová koncepce veřejné dražby je promítnuta také do zákona o podnikání na kapitálovém trhu, který upravuje veřejné dražby cenných papírů prováděné obchodníky s cennými papíry.

Česká asociace dražebníků, jak už bylo mnohokrát deklarováno, vítá zájem předkladatele, aby proces zpeněžení dražbou byl zjednodušen, urychlen a zlevněn. Chápe tento krok novelizace jako zahájení dalších, nezbytných kroků potřebných k naplnění tohoto zájmu a to elektronizací procesu veřejných dražeb, tak jak jej v minulosti ČAD opakovaně navrhovala a dokonce připravila pro Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Předala mu návrh elektronických formulářů, vztahující se k celému procesu dražby, kterým by se eliminovala nejenom chybovost v procesu výkonu dražeb, ale celý proces dražeb by se zjednodušil a zlevnil.“

RNDr. Jiří Bureš, Ph.D.,
předseda představenstva Komory
dražebníků České republiky:

„Po prázdninách tomu budou již téměř dva roky, kdy Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR) předložilo do legislativního procesu návrh nového zákona o veřejných dražbách (NZVD). Hlavním cílem návrhu zákona je dle MMR „harmonizace právní úpravy veřejných dražeb s úpravou obsaženou v občanském zákoníku“. Zde je totiž dražba vymezena jako zvláštní způsob uzavření smlouvy, převod práva – viz § 1771 ObčZ. Legislativním „puristům“ vadí, že v platném zákonu o veřejných dražbách (ZVD) je veřejná dražba definována jako přechod vlastnického či jiného práva. Právě zde tkví základní problém při řešení „kvadratury“ dražeb.

V celé několikatisícileté historii provádění dražeb dochází k nabytí vlastnického či jiného práva vydražitelem po jeho úhradě dražební ceny k okamžiku udělení příklepu. V dražbě se nikdy žádná smlouva neuzavírá. MMR se však snaží v NZVD vymezit dražbu dle § 1771 ObčZ, tedy jako uzavření smlouvy, a to dokonce pouze kupní smlouvy nebo smlouvy o smlouvě budoucí kupní smlouvy.

Co se může zdát jako pouhá teorie, má v dražební praxi nedožrálé následky. Tak například předmětem dražby by nemohly být pohledávky, obchodní podíly, ochranné známky a další věci, které se převádí jinou než kupní smlouvou. Nešly by dražit věci s omezenou převoditelností, například akcie, jejichž převod podléhá souhlasu orgánů společnosti. Právě v těchto případech je možné postupovat formou veřejné dražby, jako formy přechodu vlastnického. Dražba je i bezpečným způsobem zpeněžení věci, protože nelze zde žalovat smlouvu, na základě, které k tomu došlo. Je zde pouze tříměsíční lhůta na podání žaloby na bezplatnost dražby, kde tuto žalobu dle platného judikátu nemůže podat vydražitel – „kupující“.

Paradoxem je, že ObčZ, NZVD dokonce ani zákon o realitním zprostředkování vůbec neřeší aukce, které se nyní těší velké oblibě mezi realitními kancelářemi. S tím souvisí i zpeněžování majetků dlužníků na základě pokynů zajištěných věřitelů mimo dražbu „nejvyšší nabídce“.

Předkladatel – MMR požaduje i mnohamilionové výdaje ze státního rozpočtu na zřízení a provozování nového informačního systému – Centrální evidence dražeb (CEDR) za pět milionů korun a půl milionů korun na roční provoz. Tyto odhady jsou však IT experty považovány za velmi podhodnocené. Protože stejnou funkci plní tzv. Centrální adresa (www.centralni-adresa.cz), od roku 2000 provozovaná Českou poštou, s. p., KD ČR považuje vytvoření a provozování CEDR za plýtvání veřejnými prostředky.

Nepřipadá mně ani etické, když MMR ve své důvodové zprávě jako příjem na provoz CEDRu uvažuje udělení pokuty dražebníků. MMR tedy bude mít motivaci vybrat maximum těchto „příspěvků“. KD ČR je připravena hájit v této oblasti své členy, což povede k nutnosti vést celou řadu správních řízení či kasačních žalob.

NZVD, předložená loni Poslanecké sněmovně, se odvolává na statistiky dražebního trhu do roku 2017, tj. chybí údaje za období 2018 – 2019. Právě od roku 2018 výrazně klesá počet dražeb (viz. statistiky na www.komora-drazebniku.eu). V roce 2020 byl historicky nejnižší počet dra-

žeb. Jako by příslušné oddělení veřejných dražeb MMR chtělo být dražebním kamikadzem, které pohrbí veřejné dražby. Namísto podpory konání dražeb se zde dal prostor organizování aukcí.

Paradoxem je i to, že kromě nového vymezení

veřejné dražby v NZVD je většina textu převzata z platného ZVD. Stačila by tedy novela platného zákona o veřejných dražbách, který je účinný již od 01.05.2000. Na otázku, co KD ČR očekává od nového zákona o veřejných dražbách je jedi-

ná odpověď: Odmítnutí návrhu nového zákona o veřejných dražbách a tím i ušetření mnoha milionů korun ze státního rozpočtu na pořízení a provoz CEDR a zbytečných správních řízení.

(kž)

Výběr z judikatury

V rubrice Výběr z judikatury vám tentokrát přinášíme usnesení Nejvyššího soudu České republiky, které se zabývá problematikou exekuce na majetek druhého z manželů, který nabyt před vznikem manželství.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č. j. 20 Cdo 1846/2020-596 ze dne 24. 2. 2021

Nejvyšší soud předsedá, že zpochybnění právního posouzení věci, budovaného na odlišném skutkovém stavu, než z jakého vyšel při posouzení věci odvolací soud, není uplatněním způsobilého dovolacího důvodu ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. Nejvyšší soud je vázán skutkovým zjištěním, ke kterému na základě provedeného dokazování soudy dospěly. K otázce zneužití dobrých mravů bývalou manželkou povinného nutno uvést, že soudy neshledaly, že by manželka povinného jednala nepoctivě, jak se snaží prosadit oprávněná. Na základě provedeného dokazování soudy naopak uzavřely, že vymáhání předmětné částky postižením účtu bývalé manželky povinného by bylo nemravné. Manželka povinného by byla podrobena exekuci za dluh povinného, který jak patrně z výslechu svědků jednal neeticky, dopouštěl se trestné činnosti a nezabezpečoval ani svou rodinu (svého nezletilého syna). Rovněž bylo zjištěno, že manželka povinného dokonce některé dluhy za povinného hradila. Zpochybňované skutkové závěry odvolacího soudu odpovídají provedeným důkazům. Hodnocení důkazů nevykazuje žádné znaky libovůle, skutková zjištění odvolací soud dostatečným a logickým způsobem odůvodnil.

Podle § 42 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, dále též jen „zákon č. 120/2001 Sb.“, před vydáním exekučního příkazu na majetek ve společném jmění manželů zjistit exekutor, zda je v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu vedeném podle notářského řádu evidována smlouva o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o zrušení společného jmění manželů, jeho obnovení nebo zúžení jeho stávajícího rozsahu, anebo dohoda nebo rozhodnutí soudu o změně smluvního režimu nebo režimu založeného rozhodnutím soudu.

Podle § 42 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb. při vydání exekučního příkazu je exekutor povinen vycházet z obsahu listiny podle odstavce 1, jde-li o vydobytí dluhu ze závazku vzniklého po jejím zápisu do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu nebo jde-li o vydobytí dluhu ze závazku vzniklého před jejím zápisem do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu a vyslovil-li s tím souhlas oprávněný. Nelze-li zjistit z exekučního titulu nebo z listiny podle

odstavce 1, že závazek vznikl po zápisu listiny do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu, má se za to, že závazek vznikl před zápisem listiny do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu.

Podle § 42 odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb. v ostatních případech lze vydat exekuční příkaz postižující majetek, který netvoří součást společného jmění manželů jen proto, že byl zákonný režim společného jmění manželů změněn.

Podle § 42 odst. 4 zákona č. 120/2001 Sb. jde-li o vydobytí dluhu, který patří do společného jmění manželů, nebo dluhu povinného, pro který lze vydat exekuční příkaz na majetek ve společném jmění manželů, lze vést exekuci příkazáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu.

Podle ustanovení § 262b odst. 1 o. s. ř. platí, že je-li výkonem rozhodnutí postižen majetek ve společném jmění manželů nebo majetek manžela povinného ve větším rozsahu, než připouští zvláštní právní předpis, nebo nelze-li ho výkonem rozhodnutí postihnout, může se manžel povinného domáhat v této části zastavení výkonu rozhodnutí. O tom musí být soudem poučen.

Podle ustanovení § 262b odst. 2 o. s. ř. platí, že výkon rozhodnutí příkazáním pohledávky z účtu manžela povinného bude zastaven, nejsou-li na něm ani z části uloženy peněžní prostředky, které by jinak náležely do společného jmění manželů. Není-li prokázán opak, má se za to, že peněžní prostředky na účtu manžela povinného by náležely do společného jmění manželů.

Podle ustanovení § 262a odst. 4 o. s. ř. jde-li o vydobytí dluhu, který patří do společného jmění manželů, nebo dluhu, pro který lze naříditi výkon rozhodnutí na majetek ve společném jmění manželů, lze vést výkon rozhodnutí příkazáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu.

Právní úprava SJM umožňuje snoubencům a manželům ujednat si manželský majetkový režim odlišný od zákonného režimu. Smluvný režim může spočívat mimo jiné v režimu oddělených jmění (§ 716 odst. 1, § 717 odst. 1 o. z.). Je-li ujednán režim oddělených jmění, nedochází v případě, že snoubenci uzavřou manželství, ke vzniku SJM. Platí přitom, že smlouva snoubenců o manželském majetkovém režimu nabývá účinnosti uzavřením manželství (§ 702 odst. 1 věta první o. z.). Smyslem uzavírání smlouvy o manželském majetkovém režimu snoubenci je

upravit si majetkové poměry budoucích manželů tak, aby bylo zřejmé, jakým způsobem budou budoucí manželé hospodařit, jak budou spravovat svůj majetek, zda budou nabývat věci do SJM, jakým způsobem budou hradit případné dluhy, jak bude naloženo s příjmy apod., tedy tak, aby uzavřením manželství nebylo jejich majetkové postavení ohroženo. I pro smlouvy o manželském majetkovém režimu uzavírané snoubenci přitom platí, že smlouva se nesmí svým obsahem nebo účelem dotknout práv třetí osoby, ledaže by se smlouvou souhlasila; tato smlouva uzavřená bez souhlasu třetí osoby nemá vůči ní právní účinky [§ 719 odst. 2 o. z., srov. Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 239, k účinnosti smluv rovněž srov. MELZER, F., TÉGL, P. a kolektiv: Občanský zákoník – velký komentář. Svazek IV. § 655–975. Praha: Leges, 2016, s. 427–434].

Nejvyšší soud se při aplikaci a interpretaci soukromoprávních ustanovení v projednávané věci přiklání k premise, podle níž účelem manželství nemůže být placení dluhů druhého manžela, vzniklých před uzavřením manželství; opak by byl v extrémním rozporu s principy spravedlnosti, neboť by vedl k nepřijatelnému posílení práva věřitele na úkor manžela dlužníka. Vůle „nebyť po uzavření manželství negativně dotčen již existujícími dluhy svého nového manžela“ je legitimní a legální. Jak uvedl Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. I ÚS 1587/17, na nějž již odkázaly i soudy nižších stupňů, ústavní hodnotou, jež by měla být při výkladu § 719 odst. 2 a § 732 o. z. chráněna, je právo na soudní ochranu a právo manžela i po uzavření manželství vlastnit majetek (bod 17 nálezu). Ústavní soud za obdobných okolností připomněl, že neměla-li věřitelka v okamžiku uzavření předmanželské smlouvy povinného vůči jeho snoubence žádné hmotné subjektivní právo, je třeba logickým výkladem dospět k závěru, že uzavřením předmanželské smlouvy nemohlo být žádné právo oprávněné vůči bývalé manželce povinného negativně dotčeno. I ochrana třetích osob před jednáním manželů zamýšlejících krácení práv věřitelů je nepochybně legitimní, není však žádný racionální argument pro to, aby založení manželství mělo vést k možnosti vést exekuci i na majetek manžela nabytý před manželstvím.

Dovolací soud se ztotožňuje se závěrem odvolacího soudu, že v projednávané věci uzavřením smlouvy o odděleném jmění mezi snoubenci nemohlo být postavení oprávněné ohroženo. Smlouva se svým obsahem (resp. svými právními účinky) nemohla práva oprávněné dotknout (odvolací soud však právě také v této souvislosti m. j. konstatoval, že „...smlouva nemá vůči oprávněné právní účinky...“). Takové konstatování není přesné a vnímáno zcela bez širšího kontextu